

KURIER MIESIĘCZNY POLSKIEGO TOWARZYSTWA MYKOLOGICZNEGO

nr 5/2013

15.06.2013

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością rozsyłamy kolejny numer „kuriera miesięcznego Polskiego Towarzystwa Mykologicznego”. Zachęcamy do pisania o grzybach oraz rozpowszechniania wszelkich informacji o tematyce mykologicznej (impreszy, nowości wydawnicze, odkrycia lub refleksje, itp.). Wszystkie otrzymane informacje będziemy zamieszczali na stronie oraz w kolejnych wydaniach Kuriera. Jesteśmy także otwarci na wszelkie uwagi i sugestie.

Życzymy miłej lektury!
Zarząd PTMyk

‘MAPA’ KURIERA

(proszę kliknąć trzymając wciśnięty klawisz Ctrl, aby przenieść się do wybranego zagadnienia)

1. [Konkurs fotograficzny „Życie ukryte w drzewie – grzyby”](#)
2. [Relacja z warsztatów mykologicznych w Poznaniu](#)
3. [Konferencje, warsztaty, seminaria, spotkania](#)
4. [Współprace i pomoc w kompletowaniu danych](#)
5. [Nowości na stronie internetowej](#)
6. [Odeszli](#)
7. [Finanse PTMyk](#)

1. KONKURS FOTOGRAFICZNY „ŻYCIE UKRYTE W DRZEWIE – GRZYBY”

Zapraszamy do udziału w ogólnopolskim konkursie fotograficznym „Życie ukryte w drzewie – grzyby”, organizowanym przez Polskie Towarzystwo Mykologiczne. Konkurs trwa do dnia **15 sierpnia 2013 roku**. Na konkurs należy nadsyłać prace ukazujące grzyby wyrastające na żywych drzewach i martwym drewnie. Nadesłane zdjęcia (z informacjami o ich autorach) wzbogacą galerię grzybów na stronie www.ptmyk.pl. Autorzy nagrodzonych zdjęć otrzymają dyplomy i drobne nagrody. Głównym wyróżnieniem będzie prezentacja wybranych przez jury 45 zdjęć na wystawie pt. „Życie ukryte w drzewie – grzyby”. Zdjęcia prezentowane na wystawie opatrzone będą krótkimi opisami charakteryzującymi prezentowany gatunek. Zdjęcia te będą mogły być wykorzystane również w wydawnictwach PTMyk (np. w planowanym kalendarzu na rok 2014, za zgodą autora). Szczegółowe zasady konkursu można znaleźć w regulaminie.

Wystawa nagrodzonych zdjęć zostanie otwarta jako plenerowa i prezentowana będzie na Ogródku Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego przy Trakcie Królewskim w Warszawie od 20 września 2013 roku, a następnie w okresie 15 października – 20 grudnia będzie wystawiana kolejno w kilku miastach Polski (Lublin, Łódź, Poznań, Szczecin). Możliwe jest również przewiezienie wystawy do innych miast w roku 2014. **Jeśli ktoś z Państwa chciałby i mógł gościć wtedy wystawę w swoim mieście lub uczelni, to bardzo prosimy o kontakt z sekretarzem PTMyk.** Plansze wystawowe będą miały format A0 i będą drukowane na sztywnej, lekkiej piance, łatwej do montażu i dość odpornej na warunki atmosferyczne.

Plakat, regulamin oraz materiały edukacyjne przygotowane w ramach konkursu można pobrać ze strony: <http://www.ptmyk.pl/?p=925>.

2. RELACJA Z WARSZTATÓW MYKOLOGICZNYCH W POZNANIU

Informacja o przeprowadzonym szkoleniu pod hasłem: *Szukamy talentów mykologicznych*

Warsztaty w Instytucie Genetyki Roślin PAN
w Poznaniu w dniach 4– 6 czerwca 2013 r.

GRZYBY MICROMYCETES – KULTURY AKSENICZNE,
GENOMY, IDENTYFIKACJA MOLEKULARNA.

We warsztatach udział wzięło 13 osób z Łodzi (3), Poznania (3), Bydgoszczy (3), Szczecina(1), Rzeszowa(2), Warszawy (1), z placówek uniwersyteckich jak i instytutów naukowych i Lasów Państwowych. W sumie w trzech turach warsztatów które odbyły się w marcu, kwietniu i czerwcu szkoliło się 40 osób. Jedną z uczestniczek jest uczennicą liceum, przygotowującą się do olimpiady przyrodniczej w zakresie występowania grzybów *Alternaria*. Dużą grupę stanowili doktoranci z placówek badawczych, rozpoczynający pracę z grzybami.

Zajęcia obejmowały zapoznanie uczestników z aksenicznymi kulturami grzybów, głównie z gromady Ascomycota oraz ich form anamorficznymi. Wykorzystano izolaty pochodzące z kolekcji kultur Instytutu Genetyki Roślin oraz uzyskane z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Kultury grzybów na pożywkach agarowych (43 izolaty) reprezentowały rodzaje *Alternaria*, *Aspergillus*, *Botrytis*, *Chrysonilia*, *Cladosporium*, *Epicoccum*, *Fusarium*, *Leptosphaeria* i *Phoma*, *Mucor*, *Rhizopus*, *Penicillium*, *Trichoderma*, *Trichothecium*, *Clonostachys*, *Chaetomium*. Omówiono zostało znaczenie różnych podłoży agarowych – zarówno ubogich typu SNA jak i bogatych w składniki pokarmowe - PDA -dla ujawnienia barwy i zarodnikowania grzybów. Jako modelowe potraktowano grzyby rodzajów *Gibberella* i *Fusarium* oraz *Leptosphaeria* i *Phoma* oraz gatunki *Alternaria* i *Cladosporium*.

Możliwe było poznanie bogactwa cech makro (barwa i wygląd kolonii) jak cech mikro pod mikroskopem (architektura zarodników - mikrokonidiów, makrokonidiów, komórek zarodnikotwórczych, chlamidospor).

Zaprezentowano też kultury bardzo szkodliwego w laboratorium grzyba *Chrysonilia sitophila*, który bardzo łatwo rozprzestrzenia się w laboratorium i jako bardzo szybko rosnący na pożywkach agarowych w postaci kłaczkowatej obfitej pomarańczowej grzybni może zniszczyć liczne doświadczenia z grzybami.

Dzięki wieloletniemu doświadczeniu prof. Małgorzaty Jędryczki i dr Joanny Kaczmarek zaprezentowana została pułapka Burkarda – budowa, działanie i wykorzystanie do monitoringu zarodników grzybów przenoszonych z prądami powietrza, szczególnie z grzybami przyczyniającymi się do alergii u osób wrażliwych na białka i toksyny grzybów (*Cladosporium*, *Alternaria*) oraz chorobotwórczych dla roślin. Barwione preparaty z zarodnikami grzybów z pułapki identyfikowane były za pomocą mikroskopu optycznego. Omówiono też możliwość identyfikacji gatunków grzybów i ich ilościowego oznaczenia za pomocą Real Time (RT) PCR.

Zwrócono też uwagę na zjawisko nadpasożytnictwa u grzybów. Grzyby o cechach nadpasożytów z rodzaju *Trichoderma* powodują znaczące straty w uprawach przemysłowych pieczarki i bocznika. Są też szkodliwe dla grzybów jadalnych z grupy borowikowatych. Na przykład *Hypomyces chrysospermus* niszczy owocniki tych cenionych grzybów w okresie ich zbiorów. Z drugiej strony pojawia się coraz więcej preparatów grzybowych zapobiegających chorobom roślin uprawnych, opartych na szczepach rodzajów *Trichoderma* i *Clonostachys*. Grzyby te konkurują z patogenami i ograniczają ich szkodliwość w uprawach ogrodniczych i rolniczych.

Uczestnicy otrzymali wydrukowane materiały pomocnicze o objętości 72 stron z barwnymi ilustracjami, zawierające informacje o znaczeniu grzybów w biosferze, o genomach grzybów, o ich metabolitach mikotoksynach i ich znaczeniu dla jakości żywności i pasz. Bogate doświadczenie naszego zespołu w zakresie metabolitów wtórnych grzybów – mikotoksyn – pozwoliło na zasygnalizowanie tego ważnego dla jakości żywności i pasz zagadnienia. Skrypt „Mikotoksyny, grzyby toksynotwórcze, mikotoksykozy” IGR PAN, Poznań 2010 dostępny jest w wersji online na serwerze IGR PAN: www.cropnet.pl/download.

Dla kilku osób był to pierwszy szerszy kontakt z kulturami grzybów mikroskopijnych, gdyż zajmowały się dotychczas głównie bakteriami lub identyfikacją patogenów bezpośrednio na tkankach roślinnych.

W ostatniej dekadzie dynamicznie rozwija się genomika grzybów – poznawanie sekwencji DNA istotnych dla ich funkcji życiowych czy zastosowań praktycznych.

Jeden dzień poświęcony był w całości technikom identyfikacji grzybów na podstawie sekwencji markerowych DNA. Wprowadzenie teoretyczne i zajęcia laboratoryjne prowadziła dr Lidia Błaszczuk z pomocą doktorantek Karoliny Wilman i Judyty

Strakowskiej. Każdy z uczestników miał możliwość wykonać izolację DNA z grzybni, amplifikację prążka markerowego typu SCAR z odpowiednimi starterami za pomocą termocyklera i rozdział elektroforetyczny produktów reakcji PCR na żelu agarozowym.

W kulturach płynnych grzyba *Fusarium verticillioides* identyfikowano mikotoksyny fumonizyny technikami chromatografii cieczowej i spektrometrii mas (HPLC/MS).

Zrealizowany program warsztatów umożliwił możliwe całościowe i interdyscyplinarne ujęcie tematyki grzybów Micromycetes.

Trzydniowy udział we Warsztatach pozwolił na zapoznanie się pracowników naukowych z różnych placówek, wymianę doświadczeń i umożliwi w dalszej przyszłości kontynuację ich kształcenia i współpracy w zakresie szeroko pojętej mykologii.

Opracowanie: prof. Jerzy Chełkowski

3. KONFERENCJE, WARSZTATY, SEMINARIA, SPOTKANIA

W dniach **24-30 czerwca 2013** roku odbędzie się w Olsztynie 56. Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Więcej informacji można znaleźć na stronie Zjazdu:

<http://zjazd56ptb.olsztyn.pl/page/1/strona-glowna>.

W dniach **28 czerwca-3 lipca 2013** roku, w Plymouth w Anglii odbędzie się 54th Meeting of Society for Economic Botany. Więcej informacji na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=702>.

W dniach **15-19 lipca 2013** odbędzie się w Lizbonie 1st International Summer School on Evolution. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://evolutionschool.fc.ul.pt/summer>.

W dniach **29 lipca-3 sierpnia 2013** odbędzie się 7th International Workshop on Edible Mycorrhizal Mushrooms w La Antigua Guatemala w Gwatemali. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://sitios.usac.edu.gt/iwemm7/>.

W dniach **10-11 września 2013** roku odbędzie się w Warszawie sympozjum nt. Classical and molecular approaches in plant pathogen taxonomy. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=896>.

W dniach **17-18 września 2013** roku odbędzie się w Warszawie I Kongres Towarzystw Naukowych pt. „Towarzystwa naukowe w Polsce – dziedzictwo, kultura, nauka, trwanie”. Organizatorami Kongresu będą: Polska Akademia Nauk, a z jej ramienia Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN, Polska Akademia Umiejętności oraz Towarzystwo Naukowe Warszawskie i Towarzystwo Naukowe Płockie. Więcej informacji można znaleźć na stronie:

http://www.rtn.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=76:i-kongres-towarzystw-naukowych. PTMyk będzie reprezentowany (wystąpienie ustne) przez dr Martę Wrzosek i dr Małgorzatę Ruszkiewicz-Michalską.

Instytut Mikrobiologii, Biotechnologii i Immunologii Uniwersytetu Łódzkiego wraz z Komitetem Mikrobiologii Polskiej Akademii Nauk oraz Polskim Towarzystwem Mikrobiologów zapraszają pracowników naukowych, studentów, doktorantów oraz wszystkich zainteresowanych tematyką mikrobiologii do wzięcia udziału w III Ogólnopolskich Warsztatach MIKROBIOT: *Mikrobiologia w Ochronie Zdrowia i Środowiska*, które odbędą się w dniach **17-20 września 2013** roku w Łodzi na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=843>.

W dniach **18-20 września 2013** roku odbędzie się w Gdańsku kurs: „Letnia Szkoła Taksonomii”, organizowany przez pracowników Katedry Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody oraz Katedry Ewolucji Molekularnej Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=768>.

24 września br. w godzinach od 11.00 do 17.00 w pracowni dydaktycznej Zakładu Systematyki i Geografii Roślin UW, sąsiadującej z siedzibą PTMyk, przy Al. Ujazdowskich 4 w Warszawie odbędą się warsztaty tematyczne nt.: „Grzyby z Ascomycota i ich anamorfy”. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=974>.

W dniach **30 września – 4 października** br. odbędzie się w Białowieży kurs pt. „Diversity of wood-inhabiting fungi: polypores of the Białowieża forest”. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=990>.

W dniach **21-23 października 2013** odbędzie się konferencja naukowa „Biologia i ekologia roślin drzewiastych”, połączona z obchodami jubileuszu 80-lecia Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku. Szczegółowe informacje wraz z formularzem rejestracyjnym można znaleźć na stronie internetowej Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku: www.idpan.poznan.pl.

W dniach **11-15 listopada 2013** w Turcji odbędzie się 3rd International Congress on Fungal Conservation. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=727>.

Zachęcamy do przesyłania na adres mailowy PTMyk informacji o konferencjach, warsztatach, wystawach, festynach, pogadankach i wykładach mykologicznych, itp.

4. WSPÓŁPRACE I POMOC W KOMPLETOWANIU DANYCH

Wielu z nas prowadząc badania gromadzi materiał, który trudno zebrać samodzielnie. Proponujemy, aby na stronie PTMyk oraz na łamach *Kuriera* zamieszczali Państwo prośby o „współzbieranie” lub udostępnianie swoich materiałów.

Ostatnio opisano nowy gatunek *Antherospora hortensis* M. Piątek & M. Lutz występujący na szafirkach. W Polsce gatunek ten nie był dotychczas notowany. Zachęcamy zatem do poszukiwań! Charakterystykę gatunku można znaleźć w artykule:

http://www.researchgate.net/publication/236029154_Cryptic_diversity_in_the_Antherospora_vaillantii_complex_on_Muscari_species?ev=prf_pub.

Wszelkie informacje o znaleziskach proszę przesyłać na adres polskietowarzystwomykologiczne@gmail.com.

W ubiegłym roku w Instytucie Biochemii i Biofizyki PAN z inicjatywy dr hab. Marcina Grynberga rozpoczęty został projekt "MycoWiki".

Z roku na rok, wraz z rozwojem biologii molekularnej poznaje się poprzez sekwencjonowanie coraz więcej genomów grzybów. Często jednak osoby zajmujące się analizą danych genetycznych potrzebują podstawowych informacji nt. ekologii badanych grzybów. Informacje te często trudno znaleźć osobom niezajmującym się na co dzień mykologią. Główną ideą projektu "MycoWiki" jest stworzenie bazy zawierającej podstawowe informacje ekologiczne i cechy taksonomiczne grzybów, których genomy zostały zsekwencjonowane.

Szkielet bazy został stworzony przez p. Michała Własnowolskiego w ramach pracy licencjackiej i jest on obecnie dostępny na stronie: <http://mycowiki.ibb.waw.pl/mediawiki/>. Baza ciągle jest jednak niedokończona. Wymaga poprawek oraz wprowadzenia bardzo wielu danych. Dla jednej osoby uzupełnienie wszystkich danych to wiele godzin żmudnej pracy. Jeśli specjaliści od różnych grup uzupełniliby po kilka opisów każdy, prace zapewne postępowatyby szybciej.

Zachęcamy zatem członków PTMyk do włączenia się w projekt. Wszystkie osoby chcące się włączyć w tworzenie bazy "MycoWiki" proszone są o kontakt mailowy z sekretarzem PTMyk: polskietowarzystwomykologiczne@gmail.com.

Udział w projekcie w momencie doprowadzenia do etapu upublicznienia „MycoWiki” będzie premiowany wspólną publikacją.

Zachęcamy do współpracy!

5. NOWOŚCI NA STRONIE INTERNETOWEJ

Będziemy wdzięczni za przesyłanie aktualizacji oraz formularzy z informacją „o sobie” do umieszczenie w zakładce „o członkach Polskiego Towarzystwa Mykologicznego”.

6. ODESZLI

Z przykrością zawiadamiamy, że w ostatnich miesiącach odeszły od nas dwie Panie zasłużone dla polskiej mykologii. W dniu 24 kwietnia 2013 roku zmarła **dr Irena Hołownia** – długoletni pracownik Zakładu Taksonomii, Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMK w Toruniu. Natomiast 24 maja, po ciężkiej chorobie zmarła **dr hab. Alicja Borowska** – wieloletni kierownik Zakładu Systematyki i Geografii Roślin UW i dyrektor Instytutu Botaniki UW. Opracowała ona jeden z tomów „Flory Polskiej. Grzyby” dotyczącej fialidowych, konidialnych grzybów zasiedlających drewno („Dematiaceae”).

7. FINANSE PTMyK

Składki członkowskie (**50 zł rocznie począwszy od 2013 r.**) oraz **jednorazowe wpisowe** (w wysokości **30 zł** lub 15 zł dla studentów) należy wpłacać na konto Towarzystwa:

Polskie Towarzystwo Mykologiczne, Al. Ujazdowskie 4, 00-478 Warszawa

Nr konta: **39 1020 3352 0000 1902 0192 8951**, Bank PKO BP SA 1 oddział Łódź

Dziękujemy za wszystkie dotychczasowe wpłaty!

